

MRF 2024.247

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 13. september 2024, j.nr. 24/02836 og 24/02840

Stadfæstet Frederikssund Kommunes tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, til kommunalt kystbeskyttelsesprojekt ved Kulhuse, da der ikke var grundlag for at underkende VVM-screening efter miljøvurderingslovens § 21 eller vurdering efter kysthabitatbekendtgørelsens §§ 3 og 7 eller for at tilsidesætte kommunens afvejning, og da kommunens fordeling af udgifter lå inden for rammerne af kystbeskyttelseslovens § 9 a.

Frederikssund Kommune meddelte den 1. februar 2024 efter kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, tilladelse til det kommunale fællesprojekt om kystbeskyttelse ved Kulhuse Øst. Projektet omfattede etableringen af et ca. 2,4 km langt jorddige med digekrone mellem kote +2,2 m DVR90 og +2,4 m DVR90, et 105 meter langt tværdige i kote +2,3 m DVR90 og kortere dige på 26 meter i kote 2,3 m DVR90. Endvidere skulle etableres tværgående dræn, udnyttelse af terræn som vandreservoir i højvandssituationer, pumper og overgange. Samtidig meddelte kommunen efter miljøvurderingslovens § 21 screeningafgørelse om, at projektet ikke var omfattet af krav om miljøvurdering og VVM-tilladelse samt afgørelse om, at der ikke skulle udarbejdes en konsekvensvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsens § 3, som endvidere indeholdt en vurdering efter kysthabitatbekendtgørelsens § 7. Kystbeskyttelsesprojektet havde karakter af et dige på 2,4 km beliggende i den nordlige del af Hornsherred og skulle etableres på en strækning på ca. 1,9 km i linje med kysten ud til Roskilde Fjord. I området hvor projektet skulle anlægges var der i forvejen etableret diger i vekslende højde mellem ca. kote +1,0 m DVR90 og +1,75 m DVR90. Den østlige del af projektet lå ca. 10 meter fra natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og bestod af habitatområde H120 og H199 samt fuglebeskyttelsesområderne F105 og F107. Udpegningsgrundlaget for H120 var bl.a. strandeng, tidvis våd eng og surt overdrev, mens udpegningsgrundlaget for F107 bl.a. var havørn, sortspætte, hvepsevåge og rødrygget tornskade. I afgørelsen efter kystbeskyttelsesloven var der pålagt bidragspligt for ejere, som opnåede en beskyttelse eller anden fordel af foranstaltningerne samt truffet afgørelse om oprettelse kystbeskyttelseslag og vedtægter for laget. Videre fremgik, at kommunens afgørelse om fremme sagen var baseret på en interesselitkendegivelse fra berørte borgere, hvor 83 % havde været for projektets gennemførelse. Kystdirektoratet havde i juni 2017 udtalt, at der efter højvandsstatistikken og hændelserne under stormen Bodil var behov for kystbeskyttelse i området, og anbefalet at trække et eksisterende dige tilbage fra kysten

for at mindske bølgepåvirkning. Af afgørelsen fremgik, at diget skulle etableres oven på det eksisterende dige i området, og at digets forside ramte terræn samme sted som det eksisterende dige, hvorfor det meste af "fodafttrykket" lå på matriklerne bag ved det eksisterende dige. Videre fremgik det, at sikringsniveauet var beregnet efter, at kystbeskyttelses anlægget skulle kunne beskytte mod en 100-års middeltidshændelse i år 2050. Sikringsniveauet var beregnet til +2,02 DVR90 baseret på en ekstern udarbejdet højvandsstatistik for Holbæk Havn, som viste, at en højvandsmiddeltidshændelse svarede til en vandstand på +1,84 m sammenlagt med et beregnet klimascenarie på 18 cm stigning af havspejlet frem til år 2050. Sikringsniveauet var tillagt et bølgetillæg, hvorefter kronekoten skulle variere mellem +2,2 m og 2,4 m DVR90. Projektet er omfattet miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10, litra k, og kommunen havde i screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 vurderet, at projektet ikke medførte direkte påvirkning af natura 2000-områder, og at der ikke ville være en væsentlig påvirkning. I afgørelsen efter kysthabitatbekendtgørelsen vurderede kommunen, at der ikke ville være en påvirkning af naturtyperne på udpegningsgrundlaget. I forhold til bilag IV-arter fremgik det bl.a., at der var registreret markfirben inden for projektområdet, ca. 120 meter fra digets placering, men at det var kommunens vurdering, at der ikke forekom egnede yngle- eller vinterrasteområder, hvor det nye dige skulle ligge, og at digets potentiale som rasteområde for markfirben i sommerperioden var ringe, uden det kunne udelukkes, at der kunne forekomme enkelte solende eller rastende individer på diget. Herefter havde kommunen lagt til grund, at solende markfirben med stor sandsynlighed ville flytte sig fra anlægsarbejderne til de øvrige, egnede habitater, og at områdets økologiske funktionalitet for markfirben ikke blev påvirket. Kommunens tre afgørelser blev påklaget af to ejere, som begge ejede sommerhuse i området, hvor terræn under bebyggelse lå under kote +2,02, og dermed ville blive pålagt bidragspligt efter de fastsatte principper for bestemmelse af bidragspligt i afgørelsen efter

kystbeskyttelsesloven. Klagerne gjorde bl.a. gældende, at projektet var miljøvurderingspligtigt, at der skulle udarbejdes en konsekvensvurdering, at bidragsfordelingen var unuanceret, og at beregningerne for håndtering af vand bag diget ikke var konkrete. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at kommunens afgørelse indeholdt tre separate afgørelser, der alle var påklaget, nemlig tilladelsen efter kystbeskyttelsesloven, screeningen efter miljøvurderingslovens § 21 og væsentlighedsvurderingen efter kysthabitatbekendtgørelsen. Nævnet behandlede indledningsvist afgørelsen efter kystbeskyttelsesloven og fandt indledningsvist, at der var foretaget fornøden høring og inddragelse af offentligheden i forbindelse med processen om det ansøgte kystbeskyttelses anlæg, og at der ikke var anledning til at tilsidesætte kommunens afgørelse om finansiering af projektet. Videre fandt nævnet, at der ikke forelå inhabilitet hos kommunen eller dennes eksterne rådgiver og lagde vægt på, at sagsbehandlingen hos kommunen med projektledelse og myndighedsbehandling var foregået i to separate afdelinger, og at den eksterne rådgiver kun var hyret ind til at udarbejde ansøgningsmateriale. Herefter behandlede nævnet kommunens vurdering efter kystbeskyttelseslovens § 1, stk. 1 og fandt ikke anledning til at tilsidesætte kommunens afvejning af relevante hensyn eller kommunens helhedsvurdering af projektets effekt i forhold til de behov og udfordringer, som var på strækningen. Nævnet lagde vægt på, at højvandsstatistikker og modeller for området viste, at dimensionerne for anlægget var proportionale med de udfordringer, som anlægget skulle håndtere samt Kystdirektoratets udtalelser om behov for kystbeskyttelse. Nævnet fandt ej heller grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af bagvandshåndtering for projektets strækning 4. Nævnet behandlede herefter bidragspligten og fandt, at princippet, hvorefter alle ejendomme som lå under kote +2,02 m DVR90, og var bebygget med sommerhuse eller helårsbeboelse, var pålagt bidragspligt med ti parter, lå inden for rammerne af kystbeskyttelseslovens § 9 a. Nævnet lagde bl.a. vægt på, at uanset om der var tale om et registreret sommerhus eller helårsbolig, ville alle ejere af ejendomme, der er sårbare over for oversvømmelse, opnå en sammenlignelig beskyttelse ved etableringen af projektet. Nævnet bemærkede videre, at eventuelt tab af udsigt eller herligheds-værdi ikke kunne inddrages i bidragsfordelingen,

idet inddragelse af et sådant hensyn ikke ville være sagligt, og at dette rettelig skulle behandles i den efterfølgende stillingtagen til ekspropriation og eventuel tilhørende erstatning. Angående screeningsafgørelsen fandt nævnet, at der ikke var grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at etableringen og drift af oversvømmelsesbeskyttelse af det østlige Kulhuse ikke kunne forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Nævnet lagde bl.a. vægt på, at kommunen havde inddraget relevante kriterier for støj, og at anlægget ville overholde vejledende støjgrænser. Videre lagde nævnet vægt på, at risikoen for støvgener blev afhjulpet ved straks at vande kørevejene i projektområdet. Hvad angik væsentlighedsvurderingen efter kysthabitatbekendtgørelsens § 3, fandt nævnet ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at det ansøgte ikke ville have en væsentlig påvirkning på naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 136. Nævnet lagde vægt på, at selv om diget lå i fuglebeskyttelsesområde, indeholdt det konkrete område egnede yngle- og fourageringsområder for fuglene, og at der ikke i forbindelse med projektet ville foregå transport af vand eller sediment i et Natura 2000-område. Endvidere fremhævede nævnet, at kommunen i vurderingen havde ”inddraget, at det er de eksisterende sommerhusgrunde med arealudnyttelsen, som allerede på nuværende tidspunkt forhindrer habitatnaturen i at sprede og etablere sig i retning af projektområdet, og da diget er afgrænset af sommerhusgrundene, har kommunen vurderet, at projektet ikke vil påvirke naturtypernes mulighed for at sprede sig”. Nævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at områdets økologiske funktionalitet for bilag IV-arter kunne opretholdes ved gennemførsel af projektet, da det ved en besigtigelse var konstateret, at der ikke forekom egne de yngle- eller vinterraststeder for markfirben. Videre havde nævnet lagt vægt på, at kommunen havde foretaget besigtigelse af træer, som skulle fældes i forbindelse med projektet og vurderet, at disse ikke havde egnede strukturer for flagermus. På denne baggrund stadfæstede nævnet tilladelsen efter kystbeskyttelsesloven og væsentlighedsvurderingen efter kysthabitatbekendtgørelsen og kunne ikke give medhold i klagen over VVM-screeningsafgørelsen.

Kommentar: Denne afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet er bragt af fire grunde. Den ene er, at nævnets detaljerede prøvelse af tilladelsen til kystbeskyttelsesprojektet belyser, hvilke forhold kommunerne skal være opmærksom på at få belyst ved kommunale kystbeskyttelsesprojekter. Den anden angår nævnets stillingtagen til bilag IV-arter. I dette tilfælde er konstateret solende markfirben på diget, og en del af markfirbens livscyklus er at vandre, men overtrædelse af habitatdirektivets art. 12 afvises med, at de ”solende markfirben med stor sandsynlighed vil flytte sig fra anlægsarbejderne til de øvrige, egnede habitater og at områdets økologiske funktionalitet for markfirben ikke påvirkes”. Sammenholdes dette med EU-Domstolens fortolkning af habitatdirektivets individbeskyttelse i sag C-473/19 om svensk skovdrift (**MRF 2021.35**) synes det nødvendigt at indhente dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen. Hvis nævnet mener, at en sådan dispensation kan meddeles uden en miljøkonsekvensvurdering efter miljøvurderingsloven burde dette komme til udtryk i afgørelsen – se tillige **MRF 2022.94 Mfk**, **MRF 2022.300 MFK**, **MRF 2023.68 Mfk** og **MRF 2024.173 Mfk** om kystbeskyttelsesprojekter. Den tredje grund til at bringe afgørelsen vedrører nævnets bemærkning om, at de eksisterende sommerhuse forhindrer habitatnaturen i at sprede sig og nærme sig projektområdet. Observationen er uden tvivl korrekt, men må så samtidigt betyde, at medmindre der i Natura 2000-planen er markeret planer for en udbredelse af habitatnatur i det eksisterende sommerhusområde, vil sommerhusenes og nybyggeri i sommerhusområdets begrænsning af udbredelse af habitatnatur ikke i sig selv udgøre en væsentlig skadelig påvirkning af Natura 2000-området, der hindrer tilladelse til byggeri i sommerhusområdet efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3. Endelig på nævnes, at netop kystbeskyttelsesprojekter typisk tjener et formål, som kan begrunde tilladelse efter undtagelsen for bydende nødvendige samfundshensyn i habitatdirektivets art. 6, stk. 4, jf. forudsætningsvis sag C-57/89 om et tysk digeprojekt og sag C-411/19 (**MRF 2020.12**) om vejprojekt. Se tillige Pagh: Tfm 2023, s. 443 om et oversvømmelsesprojekt i Holstebro (**MRF 2022.296**).

Stadfæstelse af afgørelse om tilladelse til det kommunale fællesprojekt om kystbeskyttelse ved Kulhuse Øst i Frederikssund Kommune, ikke medhold i klage over afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for kystbeskyttelsesplanlægning i Frederikssund Kommune og stadfæstelse af afgørelse om, at kystbeskyttelsesprojektet ved Kulhuse Øst ikke er omfattet af krav om, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering

Sag: 24/02836, 24/02840

Dato: 13. september 2024

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, jf. § 18, stk. 3,^[1] miljøvurderingslovens § 21, jf. § 49, stk. 1,^[2] og kysthabitatbekendtgørelsens § 3 og § 7, jf. § 11, stk. 1.^[3]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 om tilladelse til det kommunale fællesprojekt om kystbeskyttelse i form af et dige ved Kulhuse Øst.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet giver ikke medhold i klagen over Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 om, at etablering af kystbeskyttelsesplanlægning ved Kulhuse Øst ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 om, at kystbeskyttelsesprojektet ved Kulhuse Øst ikke er omfattet af krav om, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen.

De indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[4] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[5] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. kystbeskyttelseslovens § 18 b, stk. 1, og miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 26. februar 2024 og den 29. februar 2024 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejeren af [Adresse 1] (klager 1), og ejeren af [Adresse 2] (klager 2).

Klager har navnlig anført, at

- projektet er omfattet af en miljøvurderingspligt,
- der bør foretages en habitatkonsekvensvurdering,
- bidragsfordelingen er unuanceret, og
- beregningerne for håndtering af vand bag diget ikke er konkrete.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Det omhandlede kystbeskyttelsesprojekt ønskes etableret ved det østlige Kulhuse fra [Adresse 3] i vest til [Adresse 4] i øst. Strækningen udgør ca. 1,9 km i linje med kysten ud til Roskilde Fjord. Området er beliggende i den nordlige del

af Hornsherred ca. 5,5 km sydvest for Frederikssund og ca. 4,6 km sydøst for Hundested.

Klager 1 er ejer af matr. nr. [Matrikelnummer 1], beliggende [Adresse 1], 3630 Jægerspris, som er bebygget med et sommerhus. Ejendommen er beliggende i kote mellem ca. +1,25 m DVR90 og +1,5 m DVR90, og ligger ud mod Roskilde Fjord, med ca. 20 m til kysten. Arealet mellem kysten og klagers ejendom er ejet af [Forening 1], hvor der er etableret et dige i vekslende højde, herunder foran klagers ejendom, hvor koten er mellem ca. kote +1,5 m DVR90 og +1,75 m DVR90. Klagers ejendom ligger ved projektets strækning 2.

Klager 2 er ejer af matr. nr. [Matrikelnummer 2], beliggende [Adresse 2], 3630 Jægerspris, som er bebygget med et sommerhus. Sommerhuset er bebygget på ca. kote +1,5 m DVR90, imens havearealet, som ligger ud mod kysten, ligger ned til ca. kote +1,0 m DVR90. Fra klagers ejendom til kysten er der ca. 28 m. Arealet mellem klagers ejendom og kysten er ejet af [Forening 2], hvor der er etableret et dige i vekslende højde, herunder foran klagers ejendom, hvor diget er etableret til mellem ca. kote +1,5 m DVR90 og +1,75 m DVR90. Terrænet ved de omkringliggende ejendomme ligger ligeledes mellem kote ca. +1,0 m DVR90 og +1,5 m DVR90, og er også bebygget med sommerhuse. Mellem klagers ejendom og den nordvestlige naboejendom ligger en sti, som strækker sig fra vejen [Vejnavn 1] og over diget til kysten.[6] Klagers ejendom ligger ved projektets strækning [Fortroligt 1].

På naboejendommen [Adresse 5] kan der via luftfotos fra 1952 til 2022 på Danmarks Miljøportals Arealinformation ses en mindre bygning i 2002 og let terrænregulering på den sydlige halvdel af ejendommen. I 2006 kan det nuværende sommerhus ses. I 2008 kan en terrasse nord for sommerhuset ses. Ifølge BBR er sommerhusets opført i 2007.

Ifølge Kystdirektoratets højvandsstatistik fra 2024[7] er risikoen for høje vandstande for en 50 og 100 års hændelse i Holbæk Havn henholdsvis 179 cm og 188 cm og i Roskilde Havn henholdsvis 189 cm og 205 cm. Det fremgår af kystplanlægger,[8] at der er fare for oversvømmelse af ejendomme og bebyggelse i området mellem [Vejnavn 2] og [Vejnavn 3] ved [Vejnavn 4] ved henholdsvis 50 og 100 års hændelser både ift. 2020-niveau og fremskrevet niveau for 2070. Derudover følger det af Miljøstyrelsens vejledende klimatilpasning- og arealanvendelsesværktøj,[9] at store dele af projektområdet vil opleve oversvømmelser ved en forhøjet vandstand på 1,5 m.

Den østlige del af projektet ligger ca. 10 m fra Natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-område nr. 136 består af habitatområde H120 og H199 samt fuglebeskyttelsesområderne F105 og F107.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde H120 i Natura 2000-område nr. 136 består bl.a. af strandegn, tidvis våd eng og surt overdrev. Desuden er der på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F107 havørn, sortspætte, hvepsevåge og rødrygget tornskade.^[10]

2.2 De påklagede afgørelser

2.2.1 Afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

Frederikssund Kommune har den 1. februar 2024 i medfør af kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, meddelt tilladelse til det kommunale fællesprojekt om kystbeskyttelse ved Kulhuse Øst efter kystbeskyttelseslovens kapitel 1 a.

Tilladelsen er meddelt på en række vilkår, herunder at;

- Udformningen og drift af anlæggene skal være i overensstemmelse med projektbeskrivelse af 10. juli 2023, samt vilkårene i denne tilladelse.
- Anlægsarbejdet skal udføres efter den projektbeskrivelse, som ligger til grund for ansøgningen.
- Eventuelle skader på permanente adgangsveje som følge af anlægsarbejdet, skal udbedres af bygherre senest i forbindelse med, at anlægsarbejdet afsluttes.

Frederikssund Kommune har i sin afgørelse efter kystbeskyttelseslovens § 3 pålagt ejere af fast ejendom, som opnår en beskyttelse eller anden fordel af foranstaltningerne, en bidragspligt, jf. kystbeskyttelseslovens § 9 a.

Derudover har Frederikssund Kommune truffet afgørelse om oprettelse af et kystbeskyttelseslag, jf. kystbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, samt afgørelse om vedtægter for laget, jf. kystbeskyttelseslovens § 7, stk. 3, som bl.a. beskriver, hvilke ejere af fast ejendom, der er bidragspligtige og deraf medlemmer af laget.

Det fremgår af Frederikssund Kommunes afgørelse af 6. januar 2020 om at fremme sagen, at resultatet af en interesselikendegivelse fra de berørte borgere har været på 83 % for projektets gennemførsel.^[11]

Kystdirektoratet har den 13. juni 2017 bl.a. udtalt, at der ud fra højvandsstatistikken og de oplevede hændelser under stormen Bodil i 2013 er et behov for kystbeskyttelse i området. Styrelsen anbefalede at trække diget tilbage fra kysten de steder, hvor diget er placeret kystnært for at mindske bølgepåvirkningen og oplyste, at det ikke er en teknisk optimal løsning med et dige som det nuværende med mange retningsskift, da det vil medføre højere anlægsudgifter og mere kompleks vedligeholdelse af diget.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at det ansøgte projekt omfatter etablering af et ca. 2,4 km langt jorddige med digekrone i kote mellem +2,2 m DVR90 og +2,4 m DVR90, et ca. 105 m langt tværdige i kote +2,3 m DVR90 opbygget af spunsvæg med forskråning af jord, som etableres ved den vestlige afgræsning, og et ca. 26 m langt dige i kote +2,3 m DVR90 ved den østlige afgræsning. Derudover består projektet af etablering af tværgående dræn, udnyttelse af terræn som vandreservoir i højvandssituationer, pumper og overgange, der både er private og offentlige. Det ansøgte dige skal bl.a. etableres på skellet mellem matr. nr. [Matrikelnummer 1] og matr. nr. [Matrikelnummer 3], samt på skellet mellem matr. nr. [Matrikelnummer 4] og matr. nr. [Matrikelnummer 5].

Ifølge projektbeskrivelsen består den eksisterende kystbeskyttelse ved område 2 af et jorddige med gennemsnitlige kote mellem +1,0 m DVR90 og +1,5 m DVR90. Området mellem kysten og det eksisterende dige er smalt. Det nye dige er derfor søgt placeret oven på det eksisterende dige, således at digets forside rammer terræn det samme sted, som det eksisterende dige gør i dag. Det meste af fodafttrykket ligger på matriklerne bag det eksisterende dige. Hele strækningen er bølgepåvirket, hvorfor kronekoten er fastsat, så bølgeoverskyllet kan håndteres af bagvandsforanstaltninger. Det fremgår videre af projektbeskrivelsen, at område 2 og de øvrige områder har været besigtiget i foråret 2022.

Sikringsniveauet er beregnet efter, at kystbeskyttelses anlægget skal kunne beskytte mod en 100-års middeltidshændelse i år 2050. En ekstern rådgivningsvirksomhed har udarbejdet en højvandsstatistik for Holbæk Havn, som viser, at en 100-års middeltidshændelse svarer til en vandstand på +1,84 m DVR90 i dag, hvilket stemmer overens med højvandsstatistikker for Frederiksværk. Med udgangspunkt i DMIs Klimaatlas og RCP8,5 klimascenariet, er det beregnet, at havspejlet forventes at stige med ca. 18 cm frem til år 2050, hvilket giver et sikringsniveau på +2,02 m DVR90. Derudover er der på baggrund af modellerne MIKE 21 SW og Litdrift og principperne for og formelen i Eurotop

beregnet et bølgetillæg, hvorfor det er fundet, at kronekoten på kystbeskyttelses anlægget skal variere mellem +2,2 m DVR90 og +2,4 m DVR90.

Det fremgår videre af afgørelsen, at både tilstrømmende nedbør fra oplandet, understrømning gennem diget og bølgeoverskyl fra kystbeskyttelses anlægget skal ledes væk, så det ikke medfører en oversvømmelse bag diget. Behovet for bagvandshåndtering er vurderet for hvert af de syv topografiske oplande, som findes inden for projektområdet. Det har generelt været søgt at udnytte eksisterende lavninger i området som vandreservoirs. Reservoirkapaciteten er undersøgt for deloplandene med henblik på fastsættelse af en maksimal kote af vand på terræn ved en højvandshændelse. For at mindske antallet af sårbare punkter i diget sammenlægges flere eksisterende dræn og grøfter, så antallet af udløb gennem diget reduceres. På den baggrund skal der derfor graves nye tværgrøfter og dræn, som forbinder eksisterende grøfter og dræn med de nye udløb.

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at hvert opland har et reservoir, hvori der kan magasineres vand. Beregningen af reservoirkapaciteten er foretaget i Scalgo Live, hvor højdemodellen er ændret i overensstemmelse med de terrænændringer som ønskes foretaget. Alle kendte hoveddræn og grøfter er tilføjet i Scalgo Live for at sikre retvisende strømningsveje på terræn.

Ved strækning nr. 4 (Fra [Vejnavn 1] til [Vejnavn 5]) er der beregnet et opmagasineringsbehov på 497 m³/24 t og en opmagasineringskapacitet på 500 m³. Det fremgår af projektbeskrivelsen, at på strækning nr. 4 ændres antallet af udløb ikke. Der laves en terrænregulering på stien mellem matr. nr. [Matrikelnummer 6] og [Matrikelnummer 4], som hæves til kote +1,28 m DVR90. Udløbet fortsættes i en ny rørføring (ø315), som forbinder grøften med ydersiden af diget. Der etableres en rist på røret for at undgå, at større ting sætter sig fast i højvandsklappen. Udløbet sker gennem diget med en ø315 ledning, og der placeres højvandslukke i en ø1250 brønd midt på diget.

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at etableringsomkostningerne til kystbeskyttelsesprojektet er beregnet til at være mellem kr. 22.230.000 og kr. 30.880.000 inkl. moms, hvori indgår en usikkerhed på henholdsvis -10 % og 25 %. Beregningen er estimeret ud fra senest kendte enhedspriser fra lignende projekter i 2022, der allerede er udbudte eller anlagt, samt mængder og opmålte arealer. Vedligeholdelsesomkostninger for det samlede kystbeskyttelses anlæg, inklusiv bagvandshåndtering, er ca. kr. 500.000 kr. pr år inkl. moms.

Det fremgår af afgørelsen, at anlægs- og vedligeholdelsesomkostningerne skal betales af medlemmerne af kystbeskyttelseslaget. Medlemmerne har hver især fået tildelt et antal parter.

Ifølge afgørelsen er der 205 ejere af grunde bebygget med sommerhuse eller helårsbeboelse, der skal bidrage med 10 parter, 18 ejere af øvrige matrikler med byggeret, der skal bidrage med 2,5 parter og 1 ejer af forsyningsinfrastruktur, der skal bidrage med 25 parter.

Det fremgår videre af bilag til ansøgningen, at bidragsfordelingen er udarbejdet efter processen, der er beskrevet i Kystdirektoratets vejledning til bidragsfordeling. Frederikssund Kommune har på den baggrund gennemgået kystbeskyttelsens effekt over projektets levetid, nytteværdien for ejere af fast ejendom, samt ensartet eller differentieret nytteværdi over tid og geografisk.

Principperne for fastsættelse af bidragspligt er herefter bl.a.;

1. Bebyggelse registreret i BBR sommerhus eller helårsbeboelse, med BBR koderne sommerhus (BBR 510), anneks (BBR 585) eller helårsbeboelse (BBR 120) pålægges bidragspligt, hvis en del af terrænet under det bebyggede areal ligger under kote 2,02 m DVR90, svarende til sikringsniveauet. Terræn under bebyggelse opmåles ved hjælp af DanskTerrænModel 2017 (DTM2017).
2. Ejere af ubebyggede sommerhus- eller helårsgrunde med byggeret pålægges bidragspligt, hvis mindst halvdelen af byggefeltet på matriklen er beliggende under sikringsniveauet 2,02 m DVR90. Byggefeltet defineres som den del af matriklen, der ligger 5 meter eller mere fra naboskel. Terræn opmåles ved hjælp af DTM2017.

I Frederikssund Kommunes afvejning af hensynene i kystbeskyttelseslovens er det bl.a. indgået, at den beregnede nytteværdi er ca. kr. 113.000.000, og at anlægsomkostningerne udgør ca. 18 % af den samlede nytteværdi. Det er kommunens vurdering, at bidragsfordelingen afspejler den nytteværdi, som opnås for de enkelte parter, og projektet varetager beboernes økonomiske interesse.

Klagerne er herefter pålagt en bidragspligt, da de er ejere af fast ejendom, der er bebygget med et sommerhus, og hvor terrænet under det bebyggede areal ligger under kote +2,02 m DVR90.

2.2.2 Afgørelse efter miljøvurderingsloven

Frederikssund Kommune har den 1. februar 2024 truffet afgørelse om, at kystbeskyttelse af Kulhuse Øst ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Formålet med projektet er at beskytte bygninger, der er egnet til beboelse, samt byggegrunde, hvor der kan opføres beboelsesbygninger. Projektets diger er dimensioneret til at beskytte imod en 100 års vandstandshændelse i 2050. Projektet består af et jorddige med en længde på ca. 2,4 km mod Roskilde Fjord med en digekrone på +2,2 til +2,4 m DVR90, som senere kan forhøjes med 30 cm, og et dige med en længde på ca. 26 m i kote +2,3 m DVR90 langs [Vejnavn 4]. Desuden består projektet af et ca. 105 m langt tværdige i kote +2,3 m DVR90 af spunsvæg med forskråning af jord som anlæggets vestlige afgrænsning. Herudover er der pumper samt tværgående dræn, som forbinder de eksisterende dræn til nye hovedudløb. I højvandssituationer udnytter projektet det eksisterende terræn bag det kommende dige som vandreservoir.

Det fremgår af screeningsskemaet, som er vedlagt afgørelsen, at projektet ligger umiddelbart øst for Natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Projektet vil ikke medføre en direkte påvirkning af Natura 2000-området, og væsentlighedsvurderingen konkluderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning.

Desuden fremgår det af screeningsskemaet, at der under anlægsfasen kan være risiko for støvgener. Vanding af kørevejene i projektområdet vil dog kunne afhjælpe risikoen. Herudover vil der være en kortvarig støj ved den enkelte strækning af diget, som flytter sig successivt gennem projektområdet i takt med anlægsarbejdet. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj vil derfor blive overholdt under anlægsfasen. I forhold til driftsfasen vil støjen være meget begrænset og alene komme fra projekts pumper.

Frederikssund Kommune har i afgørelsen lagt til grund, at oversvømmelsesbeskyttelsen er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10, litra k, om konstruktioner til beskyttelse mod havet. Kommunen har herefter på baggrund af screeningen vurderet, at det ansøgte projekt ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og at det derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

2.2.3 Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Frederikssund Kommune har den 1. februar 2024 truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering af kystbeskyttelsesprojektet, jf. kysthabitatbekendtgørelsen.

Det fremgår af afgørelsen, at den østlige afgræsning af kystbeskyttelsesprojektet ligger 10 m fra Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris. Videre fremgår det af afgørelsen, at diget langs [Vejnavn 4] bliver opført inden for fuglebeskyttelsesområde F107, men at anlægsarbejderne ikke vil ske i områder med egnede yngle- eller fourageringsområder, hvorfor diget vil være uden for betydning for fuglearterne på udpegningsgrundlaget. Det østlige anlægsarbejde bliver også foretaget uden for Natura 2000-området, og dermed vil der ikke være transport af vand eller sediment.

På den baggrund har Frederikssund Kommune vurderet, at der ikke vil være en påvirkning af naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Kommunen har tillige vurderet, at projektet ikke vil påvirke naturtypernes mulighed for at sprede sig, da det afgrænser de eksisterende sommerhusgrunde, som allerede forhindrer naturen i at sprede og etablere sig. Herudover vil nedvibreringen af spunsvæggen i projektets vestlige del ikke påvirke fuglebeskyttelsesområderne, da påvirkningszonen er omkring 500 m, og fuglebeskyttelsesområderne ligger ca. 2 km væk. Kommunen har på den baggrund vurderet, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på hverken naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget.

Endvidere fremgår det af afgørelsen, at kystbeskyttelsesprojektet medfører, at der skal fældes enkelte træer i forbindelse med anlæggelsen af diget, hvorfor der er foretaget en besigtigelse. Besigtigelsen viste, at de træer som skal fældes, ikke har revner eller hulreder, som gør dem til egnede yngle- og rasteområder for flagermus. Det fremgår videre af afgørelsen, at der er registreret markfirben inden for projektområdet, ca. 120 m syd for digets placering, men at det er kommunens vurdering, at der ikke forekommer egnede yngle- eller vinterrasteområder, hvor det nye dige skal ligge. Digets potentiale som rasteområde for markfirben i sommerperioden vurderes at være ringe, men det kan ikke udelukkes, at der kan forekomme enkelte solende eller rastende individer af markfirben på diget. Det er dog vurderingen, at solende markfirben med stor sandsynlighed vil flytte sig fra anlægsarbejderne til de øvrige, egnede habitater og at områdets økologiske funktionalitet for markfirben ikke påvirkes.

2.3 Klagens indhold

Klager 1 har anført, at væsentlighedsvurderingen ikke er tilbundsgående og bygger på subjektive antagelser. Derfor er der behov for uvildige eksperter til objektivt at bedømme projektets indgriben i naturen og betydningen af dette for områdets følsomme dyre- og planteliv. På den baggrund er det ifølge klager nødvendigt, at der udfærdiges en konsekvensvurdering. Klager har desuden anført, at projektet er omfattet af miljøvurderingspligt, og at Frederikssund Kommune ikke kan undgå dette lovmæssige krav.

Yderligere har klager anført, at projektområdet ikke er dimensioneret til den tunge trafik, der vil være under anlægsfasen. Ifølge klager vil trafikken medføre ødelæggelser og støj, som det vil tage årtier at rette op på. Derudover er det klager 1's opfattelse, at rådgivningsvirksomheden, der har udarbejdet vurdering af naturforhold, og Frederikssund Kommune er parter i sagen, og derfor inhabile til at vurdere og træffe afgørelse om natur- og miljøforhold.

Klager har oplyst, at ingen ejere af ejendomme i området har haft mulighed for at tage stilling til et konkret projektudkast med tilhørende økonomi. Ifølge klager er der aldrig afgivet beslutningskompetence til Frederikssund Kommune eller et kystbeskyttelseslag, og der er uenighed i området om, hvorvidt projektet er ønskeligt.

Klager har anført, at det er nødvendigt, at der fremlægges et konkret projekt med detaljeret beskrivelse af udformning af anlægget, mulighed for til- og fravalg, planer for til- og afgang af tung trafik fra byggeområdet, vedligeholdelsesplan samt økonomi, og at dette vedtages med et kvalificeret flertal.

I forhold til det økonomiske parametre i projektet er det klagers opfattelse, at det fremlagte overslag er behæftet med stor usikkerhed, og at det er uklart, hvad projektet reelt vil koste den enkelt bidragspligtige ejer af en ejendom. Ifølge klager er det nødvendigt, at Frederikssund Kommune garanterer en maksimumpris per ejer af ejendom, da dette vil give kommunen incitament til ansvarlig økonomisk administration af projektet.

Klager har videre anført, at Frederikssund Kommunes partsfordelingsnøgle er for unuanceret. Det er klagers opfattelse, at ejere af ejendomme, hvor kystbeskyttelsesplanlægningen er til gene, bør bidrage med færre antal parter, idet

f.eks. sommerhusejere i første række til kysten står til at miste udsigt, adgang til kysten og herlighedsværdi. Derudover det klagers opfattelse, at ejere af ejendomme, der har fast adresse, drager væsentlig større fordel af et kystbeskyttelses anlæg og således bør tildeles flere antal parter end ejere af ejendomme, der benyttes i fritidsøjemed.

Ifølge klager tvinger Frederikssund Kommune de bidragspligtige ejere af ejendomme til at være del af et fælleslån, der skal finansiere projektet, hvilket klager finder uacceptabelt og muligvis ulovligt, og i øvrigt ikke ønsker at deltage i.

Klager har anført, at ekspropriation ikke er nødvendig eller proportional, og alle tiltag om ekspropriation bør standses. Ifølge klager består området, der ønskes beskyttet mod oversvømmelser, ikke af kritisk infrastruktur eller kommunale eller statslige anlæg, men alene et lille sommerhusområde, og det er klagers opfattelse, at det er tilstrækkeligt at forstærke og udbygge det eksisterende dige for at opnå det ønskede kystbeskyttelse. Dermed kan ekspropriation undgås. Klager har videre anført, at såfremt ekspropriation gennemtvinges, skal det ske med et budget, der afspejler det reelle tab berørte ejere af ejendomme påføres, hvilket ikke er tilfældet i det fremlagte budgetoverslag, hvor der ifølge klager er afsat kr. 750.000.

Klager 1 har afslutningsvist anført, at flere er tilflyttet området i processen, som ikke har haft mulighed for at blive partshørt, at kystbeskyttelsesprojektet strider imod handleplan for Natura 2000-området og plan for naturstrategi, at Frederikssund Kommune bør søge tilskud fra den statslige pulje til kystbeskyttelse, samt at kommunen i øvrigt bør bidrage økonomisk til kystbeskyttelsesprojektet.

Klager 1 har den 9. april 2024 fremsat bemærkninger til Frederikssund Kommunes bemærkninger til klagen. Klager har bl.a. anført, at den økonomiske byrde, der pålægges ejerne af ejendomme, er uansvarlig, samt at kommunen ikke har fremlagt en konkret plan for, hvordan ejere af ejendomme kompenseres som følge af, at projektet etableres på ejendommen.

Klager 2 har anført, at Frederikssund Kommune i høringsfasen om kystbeskyttelsesprojektet alene har afgivet generelle og overordnede svar på klagers bemærkninger.

Klager har oplyst, at vand ifølge planen vil løbe over naboens grund og ned i en afvandingskanal. Ifølge klager er dette ikke korrekt, idet klagers ejendom vil

komme til at ligge som et bassin med en forhøjet sti på venstre side, et meget højt dige for enden og naboens grund, som er forhøjet i forbindelse med opførelse af et hus, på højre side. Det er klagers opfattelse, at Frederikssund Kommune burde have besigtiget de konkrete forhold ved klagers ejendom, og ikke bare en højdemodel fra 2019.

Derudover har klager anført, at nytteværdien er forkert beregnet, og at kystbeskyttelses anlægget kun medfører øgede udgifter og forringet herlighedsværdi. Til støtte herfor har klager oplyst, at den [Forening 2], som klager er medlem af, i forvejen har opført et dige til kote 1,7 m, der er udbygget inden for de seneste år og løbende vedligeholdes. Det er på den baggrund klagers opfattelse, at klager og [Forening 2] har opfyldt sin tabsbegrænsningspligt. Videre har klager oplyst, at det nye kystbeskyttelses anlæg planlægges etableret oven på det eksisterende dige, hvorfor det ved en ligeværdig beregningsmodel vil betyde en besparelse i anlægsudgifterne for bl.a. ejerne i klagers [Forening 2].

I høringsfasen har klager 2 i øvrigt anført, at projektets nytteværdi er forkert beregnet, da alle er forsikret og deres skadesomkostninger derfor kun udgøres af selvriskoen.

2.4 Frederikssund kommunes bemærkninger til klagen

Frederikssund Kommune har den 11. marts 2024 til klager 1 bemærket, at væsentlighedsvurderingen bygger på den foreliggende viden om naturtyperne i projektområdet. I væsentlighedsvurderingen har der været et særligt fokus på potentielle yngle- og rasteplasser for markfirben. Desuden har der været en analyse af støjpåvirkning på fuglebeskyttelsesområderne. Kommunen har videre bemærket, at den eksterne rådgivningsvirksomhed alene er hyret til at udarbejde ansøgningsmaterialet til kystbeskyttelsesprojektet, herunder en væsentlighedsvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen.

Derudover har Frederikssund Kommune bemærket, at projektet har været i fire ugers høring i perioden fra 29. august 2023 til 26. september 2023. I samme periode har et udkast til vedtægter, med tilhørende bidragsfordeling, været i høring hos alle som bliver pålagt bidragspligt. Høringsperioden for vedtægterne blev dog udvidet fra 27. september 2023 til 25. oktober 2023, idet der blev

foretaget mindre ændringer i vedtægterne. Kommunen bemærker videre, at klager 1 indsendte et høringssvar den 22. september 2023, og at svaret relaterede sig til begge, både høringen om projektet og høringen om vedtægterne.

Frederikssund Kommune har bemærket, at det fremlagte økonomioverslag inddrager usikkerhed i beregningerne, men at kommunen ikke kan garantere om disse holder. Den fremtidige administration af projektet, herunder etableringen, overgår til det oprettede kystbeskyttelseslag, men kommunen vil dog føre økonomisk tilsyn med laget.

Frederikssund Kommune har bestræbt sig på at holde fordelingsnøglen så simpel som muligt, samtidig med at sikre, at fordelingen er baseret på den enkeltes nytte af projektet. I den forbindelse har kommunen bemærket, at bidragsfordelingen kun kan tage højde for digets nytte, mens øvrige gener, som udsigt og placering af diget på enkelte grunde, i stedet bør indgå i en efterfølgende ekspropriation.^[12] Der er udarbejdet en bidragsfordeling, hvor finansieringen fordeles mellem de som har nytte af projektet, og kommunen har bemærket, at det følger af kystbeskyttelsesloven, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, hvordan kystbeskyttelsesprojektet skal finansieres.

Derudover har Frederikssund Kommune bemærket, at det er blevet vurderet, at det ikke kunne betale sig blot at forstærke de eksisterende diger i området, men at der burde etableres et samlet, helhedsorienteret kystbeskyttelses anlæg, som også kan yde beskyttelse mod fremtidige stormfloder. De eksisterende diger er så vidt muligt inddraget i projektet, og det ansøgte dige er forsøgt placeret, så det er til mindst mulig gene, hvilket også er indgået i afvejningen med de øvrige hensyn i kystbeskyttelsesloven. Kommunen har videre bemærket, at de afsatte midler til ekspropriation omfatter omkostninger til gennemførelse af ekspropriationsprocessen, som udføres ved eksterne landinspektører. Budgettet er således ikke et udtryk for den forventede erstatningssum.

Frederikssund Kommune har den 13. marts 2024 til klager 2 bemærket, at tilladelsen til kystbeskyttelsesprojektet er baseret på overordnede beregninger af, at bagvandet kan håndteres.

Endvidere har Frederikssund Kommune under høringsfasen videresendt spørgsmålet om forsikring til Naturskaderådet, som har udtalt, at selvom man er forsikret, har man stadig en pligt til at beskytte sig selv mod skader, en såkaldt tabsbegrænsningspligt. Kommunen har bemærket, at selvom [Forening 2] har et

vedligeholdt dige, viser oversvømmelsesberegninger stadig, at foreningens område er truet af oversvømmelser. Tabsbegrænsningspligt er derfor stadig gældende, da det nye dige vil sikre klagers grund. Kommunen bemærker i den forbindelse, at der ikke er meddelt en tilladelse til udbygning af det gamle dige i området. Hvis der alligevel er foretaget en udbygning af det eksisterende dige, kan det ikke anses som et lovligt forhold, da det kun er tilladt at vedligeholde et eksisterende dige til samme dimensioner, som der oprindeligt er meddelt tilladelse til.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 indeholder tre afgørelser, idet der er truffet afgørelse om at meddele tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen samt afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse. Klagerne har påklaget alle tre afgørelser.

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1. Frederikssund Kommunes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven,
2. Frederikssund Kommunes vurdering af, om projektet er miljøvurderingspligtigt i forhold til støj, støv og Natura 2000, og
3. Frederikssund Kommunes væsentlighedsvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Frederikssund Kommunes afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Ad 1) Frederikssund Kommunes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

Det fremgår af kystbeskyttelseslovens § 1, stk. 1, at formålet med kystbeskyttelse er at beskytte mennesker og ejendom ved at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet.

Formålet varetages ved afvejning af en række hensyn, herunder behovet for kystbeskyttelse, økonomiske hensyn ved kommunale fællesprojekter om kystbeskyttelse, kystbeskyttelsesforanstaltningernes tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet, rekreativ udnyttelse af kysten, sikring af den eksisterende adgang til og langs kysten og andre forhold.

Hensynene er ikke oplistet i en prioriteret rækkefølge, og der er ikke hensyn, der skal veje tungere end andre. Det er dog en forudsætning, at den ansøgte foranstaltning er egnet til at løse de konkrete udfordringer på strækningen. Ved stillingtagen til, om der skal gives tilladelse til kystbeskyttelse, skal der således foretages en konkret afvejning af de relevante hensyn i forhold til den enkelte sag.

Myndigheden skal foretage en konkret helhedsvurdering af den ansøgte foranstaltnings effekt i forhold til udfordringer på strækningen under hensynstagen til omkringliggende natur, landskab og natur. Det er ikke et krav, at den ønskede kystbeskyttelsesmetode er den mest optimale, men det er det klare udgangspunkt, at ansøger kun kan vælge at benytte metoder, der har en dokumenteret effekt i forhold til den konkrete udfordring, der er på strækningen. Såfremt flere forskellige kystbeskyttelsesmetoder dokumenteret kan reducere den konkrete risiko, vil ansøger have frihed til at vælge den metode, der måtte ønskes benyttet. Myndigheden skal derfor i denne forbindelse vurdere, om der er metodefrihed, og om den valgte metode er en valgmulighed. Ved behandlingen af en ansøgning om tilladelse til kystbeskyttelse skal myndigheden foretage en kystteknisk vurdering af foranstaltningens effekt på kysten, baseret på baggrund af bl.a. kystens udvikling. Hvis foranstaltningen ikke vurderes at have en teknisk kvalitet, som løser kyststrækningens udfordringer, kan ansøgningen som udgangspunkt ikke imødekommes.^[13]

Hvis alle ejere af fast ejendom i sager om kommunale fællesprojekter om kystbeskyttelse ikke er enige om dele af eller hele projektet, kan kommunerne

beslutte, at et projekt skal gennemføres, uanset om enkelte ejere af fast ejendom ikke ønsker projektet. Derfor skal det af hensyn til den enkelte ejer af fast ejendom fortsat vurderes, om den ansøgte foranstaltning er omkostningseffektiv i forhold til værdien af det, som ønskes beskyttet. Ved denne vurdering skal værdi fortolkes bredt. Vurderingen kan eksempelvis omfatte økonomiske betragtninger, men også hvorvidt et område fremadrettet vil kunne opnå forbedrede muligheder for bredere rekreative aktiviteter til gavn for flere brugere og brugergrupper.^[14]

Det fremgår af kystbeskyttelseslovens § 1 a, at kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der ved en kyst skal udføres anlæg eller træffes andre foranstaltninger til beskyttelse af flere ejendomme mod oversvømmelse eller den nedbrydende virkning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet (kystbeskyttelsesforanstaltninger).

Ifølge § 1 a, stk. 2, kan enhver, som vil kunne opnå beskyttelse eller anden fordel af en kystbeskyttelsesforanstaltning, anmode kommunen om at igangsætte en proces for afklaring af, om der skal søges gennemført et kystbeskyttelsesprojekt. Kommunalbestyrelsen kan også selv iværksætte denne proces uden forudgående konkret anmodning.

Det er ligeledes kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt sagen skal eller ikke skal fremmes efter lovens § 2 a. Efter en beslutning om at fremme sagen skal ejerne af fast ejendom, som vil opnå beskyttelse eller anden fordel af projektet, underrettes herom, og der kan herefter indgives ansøgning efter § 4, jf. lovens § 2 a, stk. 3.

Efter § 5, stk. 2, skal kystbeskyttelsesprojektet sendes i høring hos alle, som kan blive pålagt bidragspligt, jf. § 9 a, ejere af naboejendomme til kystbeskyttelsesforanstaltningen og interessenter, der har anmodet herom. Projektet skal ligeledes offentliggøres. Fristen for indsendelse af bemærkninger skal ifølge lovens § 5, stk. 3, være mindst 4 uger fra offentliggørelsestidspunktet.

Det projekt, som kommunalbestyrelsen sender i høring, skal, jf. § 5, stk. 4, indeholde en redegørelse for, hvilke kystbeskyttelsesforanstaltninger der skal gennemføres. Redegørelsen skal endvidere indeholde oplysning om, hvordan kystbeskyttelsesforanstaltningerne skal udføres, og hvorledes udgifterne skal afholdes og fordeles, herunder udgifterne til:

1. Sagens forberedelse, forundersøgelser, projektering, udførelse og tilsyn.

2. Drift, vedligeholdelse og andre løbende foranstaltninger.

3. Ekspropriation, jf. § 6.

4. Finansiering, jf. § 9.

Når fristen er udløbet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse efter § 3, jf. lovens § 5 a, stk. 1.

Det følger af kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, at på søterritoriet, strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation og på arealer, der ligger inden for en afstand af 1.000 m fra, hvor denne vegetation begynder, kræves tilladelse til at udføre kystbeskyttelsesforanstaltninger.

Det fremgår af lovens § 9 a, at kommunalbestyrelsen i sin afgørelse efter § 3 om et projekt, der er igangsat efter § 1 a, kan pålægge ejere af fast ejendom, som opnår en beskyttelse eller anden fordel ved foranstaltningen, en bidragspligt. Det enkelte bidrags størrelse fastsættes af kommunalbestyrelsen.

Bidraget var i den oprindelige kystbeskyttelseslov fra 1988 reguleret i § 5, og det fremgår af de specielle bemærkninger i forarbejderne^[15] til bestemmelsen at:

”

Princippet i § 5 er, at alle udgifter, der afholdes til virkeliggørelse af en bestemt foranstaltning, skal fordeles på de bidragspligtige. [...] Hvad kredsen af bidragspligtige angår, forudsætter lovforslaget, at ejerne af de direkte beskyttede ejendomme fortsat er den kreds, det primært kan være tale om at pålægge bidragspligt. Som hidtil kan det meget vel tænkes, at der kun er grund til at pålægge denne kreds bidragspligt.

Lovforslaget begrænser imidlertid ikke kredsen af private ejendomsbesiddere, der kan pålægges bidragspligt, til ejere af de direkte beskyttede ejendomme, men medtager ejendomme, som i øvrigt opnår en fordel ved foranstaltningen. Herved tænkes bl.a. på, at en nærliggende strand i velplejet stand i kraft af dens rekreative værdi kan være af direkte økonomisk værdi for ejendomme, der ikke som sådan er truet fra havet. Betragtningen om en strands økonomiske betydning for ejendomme, der ikke er truet fra havet, kan imidlertid føres videre derhen, at kredsen af ejendomme, der har en sådan interesse i stranden, er meget vid og ubestemt. Dette fører til, at der kan være begrundelse for, at

amtskommunen eller primærkommunen bidrager til strandens beskyttelse og bevaring.

”

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det:

”

Begge love bygger på det grundlæggende princip, at det er ejerne af de ejendomme, der opnår beskyttelse ved et anlæg, der skal tage initiativet til at bringe det til eksistens og afholde udgifterne ved dets etablering, drift og vedligeholdelse.^[16]

”

Af bemærkningerne til lov nr. 1732 af 27. december 2016 om kystbeskyttelse, herunder ændringen af lovens bestemmelse om bidragspligt, fremgår det:^[17]

”

Det forslås at præcisere i lovteksten, at alle ejere af fast ejendom, der opnår beskyttelse eller en anden fordel af et kystbeskyttelsesprojekt af sin ejendom, opnår de samme rettigheder og forpligtelser i forhold til et kystbeskyttelsesprojekt, som grundejerne på nuværende tidspunkt har. Det betyder, at alle ejere af fast ejendom i denne forbindelse har ret til f.eks. at påpege uhensigtsmæssigheder ved projektet i forhold til den ejendom, anlæg eller lignende, som de har ejendomsretten over, også i de tilfælde hvor ejendommen f. eks. er beliggende på lejet grund. Der er fra eksisterende praksis eksempler, at for eksempel ledningsejere er blevet pålagt bidragspligt. Det foreslås, at lovteksten justeres således, at den i højere grad svarer til den allerede fastlagte praksis for at pålægge bidragspligt.

Det er herefter op til den enkelte kommunalbestyrelse i det konkrete tilfælde at vurdere ud fra saglige og faglige kriterier, lighedsgrundsætningen m.v., hvem der skal pålægges bidragspligt og i hvilket omfang.

Den nuværende praksis, hvorefter projektomkostninger i forbindelse med udvikling af et kystbeskyttelsesprojekt, kan pålignes kredsen af bidragspligtige, bevares.

"

Afgørelser efter § 3, stk. 1, i sager, der er igangsat efter § 1 a, kan i deres helhed påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. kystbeskyttelseslovens § 18, stk. 3.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker indledningsvis, at efter det oplyste har et stort flertal af området borgere udtrykt interesse for projektet, og projektet har været sendt i høring, herunder til klagerne, i perioden fra 29. august 2023 til 26. september 2023. I den forbindelse bemærker nævnet, at høringsmaterialet bl.a. indeholder en detaljeret beskrivelse af det anlæg, der ønskes etableret, samt projektbeskrivelse og øvrige dokumenter med skøn for anlægsomkostninger mv. Nævnet bemærker også, at klagerne har afgivet høringssvar. Derudover bemærker nævnet, at Frederikssund Kommune efter kystbeskyttelsesloven kan bestemme, hvorledes midlerne til kystbeskyttelsesforanstaltningerne skal tilvejebringes, herunder om der skal optages lån, og om kommunen midlertidigt eller endeligt skal afholde udgiften, jf. lovens § 9.

Miljø- og Fødeklagenævnet finder på baggrund af ovennævnte, at der er foretaget fornøden høring og inddragelse af offentligheden i forbindelse med processen om det ansøgte kystbeskyttelsesanlæg, og at der ikke er anledning til at tilsidesætte Frederikssund Kommunes afgørelse om finansiering af projektet. Nævnet finder endvidere ikke grundlag for at statuere, at Frederikssund Kommune og Niras er inhabile i sagen. Nævnet har her lagt vægt på oplysningerne fra kommunen om, at sagsbehandlingen hos kommunen med projektledelse og myndighedsbehandling er foregået i to separate afdelinger, og at Niras var hyret ind som ekstern rådgiver til at udarbejde ansøgningmaterialet, hvorefter kommunens kontrakt med Niras sluttede.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte Frederikssund Kommunes afvejning af de relevante hensyn efter kystbeskyttelseslovens § 1, stk. 1, i sagen, herunder kommunens helhedsvurdering af det ansøgte kystbeskyttelsesprojekts effekt i forhold til de behov og udfordringer, der er på den pågældende kyststrækning. Nævnet har lagt vægt på, at højvandsstatistikker og modeller for området viser, at det ansøgte kystbeskyttelsesanlæg, herunder dimensionerne for anlægget, efter nævnets opfattelse er proportional med de udfordringer, som anlægget skal håndtere. Nævnet har videre lagt vægt på Kystdirektoratets udtalelse om, at der er et behov for kystbeskyttelse, at diget bør trækkes tilbage fra kysten de steder, hvor diget er placeret kystnært med henblik på at mindske bølgepåvirkningen,

højden på diget og et bølgetillæg, samt at diget ikke bør have mange retningsskift.

Derudover finder Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke anledning til at tilsidesætte Frederikssund Kommunes vurdering af bagvandshåndtering for projektets strækning 4 (fra [Vejnavn 1] til [Vejnavn 5]). Nævnet har lagt vægt på, at der er beregnet opmagasineringskapacitet og et opmagasineringsbehov for de enkelte områder i projektet via programmet Scalgo Live, og at det ud fra dette fremgår, at det aktuelle område har tilstrækkelig opsamlingskapacitet. Derudover har nævnet lagt vægt på, at en grundvandsmodel konkluderer, at der i store træk ikke er risiko for oversvømmelse bag ved diget på grund af understrømning. Nævnet har videre lagt vægt på, at terrænet ved [Adresse 2] er faldende mod kysten og mod [Adresse 5] og videre hen mod en grøft mod øst, og at projektet omfatter en ny rørføring, som forbinder grøften øst for klagers ejendom med ydersiden af diget.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at Frederikssund Kommunes model i afgørelsen med ligelig fordeling af udgifterne, hvorefter alle ejendomme, som ligger under kote +2,02 m DVR90, og er bebygget med sommerhuse eller helårsbeboelse, er pålagt bidragspligt med 10 parter, ligger inden for rammerne af kystbeskyttelseslovens § 9 a. Nævnet har lagt vægt på, at uanset om der er tale om et registreret sommerhus eller helårsbolig, så vil alle ejere af fast ejendom, på hvis ejendomme, der er værdier, der er sårbare over for oversvømmelse, opnå en sammenlignelig beskyttelse ved etableringen af den ansøgte foranstaltning. Derudover har nævnet lagt vægt på, at kommunens fastsatte metode efter nævnets opfattelse er saglig og proportional med den ønskede beskyttelse, herunder også i forhold til, at det ansøgte anlæg ønskes etableret på eksisterende diger.

For så vidt angår klagepunktet fra klager 1 om, at ejere af fast ejendom, som må tåle kystbeskyttelsesanlægget på deres ejendom eller tab af udsigt og herlighedsværdi, bør bidrage med færre antal parter, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at dette spørgsmål rettelig hører hjemme i den efterfølgende stillingtagen til ekspropriation med eventuel tilhørende erstatning. At inddrage et sådant hensyn i bidragsfordelingen findes ikke at være sagligt, ligesom det ikke vil være i overensstemmelse med nævnets praksis.[18]

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at spørgsmål om eventuel ekspropriation først kan behandles af nævnet, når der er truffet afgørelse herom efter kystbeskyttelseslovens § 6. Nævnet bemærker endvidere, at det fremgår af

sagen, at der er afsat et beløb til ekspropriationsprocessen, og dette beløb ikke er udtryk for den forventede erstatningssum.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker endelig, at det af klager 2 fremførte om, at det forhold, at det nye kystbeskyttelses anlæg skal placeres oven på det eksisterende dige, bør medføre en besparelse i anlægsudgifterne for bl.a. ejerne i klagers [Forening 1], ikke kan føre til et andet resultat.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster på baggrund af ovenstående Frederikssund Kommunes afgørelse i forhold til kystbeskyttelsesloven.

3.2.2 Ad 2) Frederikssund Kommunes vurdering af, om projektet er miljøvurderingspligtigt i forhold til støj, støv og Natura 2000

Efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet behandle klager over screeningsafgørelser efter lovens § 21, for så vidt angår retlige spørgsmål, klager over § 25-tilladelser samt klager over tilsynsafgørelser efter § 46.

Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige regler og retsgrundsætninger om f.eks. saglige hensyn, lighed, proportionalitet, habilitet og krav til begrundelse og sagens oplysning.

Klager over retlige spørgsmål skal ses i modsætning til klager over skønsmæssige spørgsmål, som omfatter myndighedernes konkrete vurdering og afvejning af hensyn ved behandling af en sag om miljøvurdering af et konkret projekt. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dermed ikke tage stilling til, om en lovlig afgørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser.

Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke i sig selv grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurerne herfor.

Det følger af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har

meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 er altid omfattet af krav om tilladelse med tilhørende miljøvurdering, før de må påbegyndes, jf. § 15, stk. 1, nr. 1.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, når der er truffet afgørelse efter lovens § 21 (screeningsafgørelse) om, at det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, jf. § 15, stk. 1, nr. 2.

Det følger af miljøvurderingslovens § 21, at myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning skal foretage en vurdering af og træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af lovens bilag 2 på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i lovens bilag 6, herunder projektets karakteristika, placering og den miljømæssige sårbarhed i de Natura 2000-områder udpeget af medlemsstater, samt arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet. Afgørelsen skal endvidere tage hensyn til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen.

Grundlaget for screeningen er bygherrens oplysninger, allerede foreliggende viden og almene erfaringer om det pågældende sagsområde.^[19] En screening anses for at være en foreløbig vurdering af det ansøgte projekt, og en screeningsafgørelse skal kunne træffes ret hurtigt.^[20] Det indebærer, at der må accepteres et vist spillerum for vurderingen. Er der behov for mere indgående undersøgelser for at foretage den nødvendige vurdering, taler det for miljøvurderingspligt.

En screeningsafgørelse er ikke en tilladelse eller en godkendelse, men en forudsætning for at det anmeldte projekt lovligt kan påbegyndes, og den erstatter derfor ikke en eventuel byggetilladelse, miljøgodkendelse eller anden tilladelse, der giver ansøger ret til at påbegynde projektet.

Frederikssund Kommune har foretaget en screening af det ansøgte projekt om etablering af oversvømmelsesbeskyttelse af det østlige Kulhuse og har vurderet, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, hvorfor kommunen har truffet afgørelse om, at det ikke er miljøvurderingspligtigt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder efter en samlet vurdering af sagens oplysninger og klagen ikke grundlag for at tilsidesætte Frederikssund Kommunes vurdering af, at etablering og drift af oversvømmelsesbeskyttelse af det østlige Kulhuse ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og dermed ikke udløser krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin vurdering lagt vægt på, at en screening er en foreløbig vurdering af, hvorvidt en *væsentlig* indvirkning på miljøet kan *forventes*, og at Frederikssund Kommune har foretaget en vurdering af det konkret ansøgte projekts indvirkning på miljøet. I den forbindelse har kommunen inddraget de relevante kriterier for støj, som fremgår af Miljøstyrelsens grænseværdier og har vurderet, at anlægget, som omfatter etablering af diger til oversvømmelsesbeskyttelse, vil overholde de vejledende støjgrænser. Tilsvarende fremgår det, at støjen i driftsperioden vil være meget begrænset og udelukkende komme fra projektets pumper. Nævnet har herudover lagt vægt på, at det fremgår af screeningsskemaet, at der kan være risiko for støvgener, men at disse bliver afhjulpet straks ved vanding af kørevejene i projektområdet.

For så vidt angår vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-område henviser Miljø- og Fødevareklagenævnet til vurderingen i afsnit 3.2.3.

3.2.3 Ad 3) Frederikssund Kommunes afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Natura 2000-væsentlighedsvurderingen

Det følger af kysthabitatbekendtgørelsen for søterritoriets § 3, stk. 1, at der, før der træffes afgørelse i medfør af kystbeskyttelseslovens § 3, skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre projekter, herunder tidligere gennemførte projekter, væsentligt kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse arter, som er udpeget i medfør af miljømålsloven. Efter kysthabitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, kan afgørelser efter bekendtgørelsen påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Reglerne i habitatbekendtgørelsen for søterritoriet implementerer habitatdirektivets regler om forudgående vurdering af påvirkningen på Natura 2000-områder, og bekendtgørelsen skal fortolkes i lyset heraf.^[21] Bestemmelsen

i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, er en implementering af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, har følgende ordlyd:

”

Stk. 3. Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de – hvis det anses for nødvendigt – har hørt offentligheden.

”

EU-Domstolen fortolker bestemmelsen i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, således, at myndigheden skal foretage en vurdering af, om det kan udelukkes, at en plan eller et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke opnåelse af gunstig bevaringsstatus for det udpegede område væsentligt, herunder om bevaringsstatus for de arter og/eller naturtyper, som området er udpeget for at beskytte (kaldet udpegningsgrundlaget) vil blive påvirket væsentligt (væsentlighedsvurdering).^[22]

Projektet skal således både vurderes for sig selv og i kumulation med andre projekter, herunder tidligere gennemførte projekter. Det er således den samlede påvirkning af Natura 2000-området, der skal vurderes.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 4, stk. 1, at hvis den kompetente myndighed efter høring af andre berørte offentlige myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning på det internationale naturbeskyttelsesområde under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

Hvis en væsentlig påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der, såfremt projektet ønskes fremmet, således gennemføres en nærmere vurdering (konsekvensvurdering). Denne vurdering skal omfatte alle

aspekter af projektet, som kan påvirke den omhandlede lokalitet, og vurderingen skal udføres på baggrund af den bedste videnskabelige viden på området.[23]

De kompetente nationale myndigheder giver kun tilladelse til en aktivitet på den beskyttede lokalitet på betingelse af, at de har opnået vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for den pågældende lokalitets integritet. Det forholder sig således, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.[24]

Ved en sådan vurdering finder forsigtighedsprincippet anvendelse.[25]

Forsigtighedsprincippet spiller en central rolle i administrationen af Natura 2000-områder. Forsigtighedsprincippet skal, jf. sag C-127/02, Waddenzee (Hjertemuslingedommen), både anvendes i den foreløbige vurdering af, om en plan eller et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan antages at påvirke et beskyttet område væsentligt, og i en evt. konsekvensvurdering.[26]

Forsigtighedsprincippet indebærer blandt andet, at hvis der er videnskabelig tvivl om skadevirkninger, dvs. at skade ikke kan udelukkes, skal denne tvivl komme Natura 2000-området til gode. Hensynet til de udpegede områder skal vægtes højest. Forsigtighedsprincippet anvendes f.eks. i tilfælde, hvor videnskabelige oplysninger er ufuldstændige, foreløbige eller usikre, samt i tilfælde, hvor en foreløbig videnskabelig vurdering viser, at der er risiko for eventuelle skadelige indvirkninger på arter eller naturtyper.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Frederikssund Kommunes vurdering af, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig påvirkning på naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 136. Nævnet har lagt vægt på, at Frederikssund Kommune har inddraget, at etablering af diget langs [Vejnavn 4] vil blive opført inde i fuglebeskyttelsesområde F107, og at det konkrete område ikke indeholder egnede yngle- eller fourageringsområder for fuglene på udpegningsgrundlaget. Nævnet har desuden lagt vægt på, at kommunen har inddraget, at anlægsarbejdet på det østlige tværdige ikke foregår inde i et Natura 2000-område, hvorfor der ikke er en transport af vand eller sediment gennem et beskyttet naturområde. Yderligere har nævnet lagt vægt på, at i vurderingen har kommunen forholdt sig til nedvibreringen af spunsvæggen i den vestlige ende af projektet. I den forbindelse har nævnet lagt vægt på, at kommunen har inddraget, at nedvibreringen har en påvirkningszone på ca. 500 m og ligger omkring 2 km fra fuglebeskyttelsesområderne, og at kommunen på den

baggrund har vurderet, at projektet ikke vil medføre en påvirkning af fuglene på udpegningsgrundlaget. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at kommunen har inddraget, at det er de eksisterende sommerhusgrunde med arealudnyttelsen, som allerede på nuværende tidspunkt forhindrer habitatnaturen i at sprede og etablere sig i retning af projektområdet, og da diget er afgrænset af sommerhusgrundene, har kommunen vurderet, at projektet ikke vil påvirke naturtypernes mulighed for at sprede sig.

Bilag IV-arter

Af § 7, stk. 1, nr. 1, i kysthabitatbekendtgørelsen følger det, at Frederikssund Kommune ikke kan meddele tilladelse efter § 3, stk. 1, i kystbeskyttelsesloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a). Bekendtgørelsens § 7, stk. 2, fastslår, at bestemmelsen i stk. 1 gælder, uanset om de pågældende arter forekommer inden for et internationalt naturbeskyttelsesområde eller ej.

Af Miljøstyrelsens vejledning til habitatbekendtgørelsen fremgår, at det i en lang række sager omfattet af bekendtgørelsens § 10 (habitatbekendtgørelsen for søterritoriets § 7) som regel hurtigt vil kunne afgøres i en indledende vurdering (en slags "screening") ud fra en faglig viden om arternes overordnede fordeling, levevis og levesteder, om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder. Det kan ofte udelukkes, at et areal, der påvirkes af det ansøgte, rummer yngle- eller rasteområder eller voksesteder for bilag IV-arter. F.eks. vil mange sager i bymæssig bebyggelse eller sager, der vedrører miljøbeskyttelsesloven, ikke være relevante i forhold til artsbeskyttelsen, selvom det ansøgte er omfattet af habitatbekendtgørelsens regler.^[27]

Det fremgår endvidere af vejledningen, at der ikke kan fastlægges entydige kriterier for omfanget og karakteren af de oplysninger, der er nødvendige, da det afhænger af den konkrete situation. Der er dog to led i at få sagen oplyst. Dels kan der foretages en "teoretisk" undersøgelse ud fra gældende kilder. Hvis denne undersøgelse peger på, at arten kan forekomme, skal der ske en konkret undersøgelse af artens forekomst i området. Den præcise forekomst af mere udbredte arter kendes ofte ikke. Der kan derfor være et behov for yderligere undersøgelser, hvis der træffes afgørelser i dele af landet, hvor arterne vides at kunne forekomme, og hvor der er en sandsynlighed for, at mulige yngle- eller rasteområder kan blive berørt. Eventuelle undersøgelser skal ske målrettet med egnede metoder, og det skal sikres, at undersøgelserne foregår på de

tidspunkter på året, hvor den pågældende art kan tænkes at udnytte et givet område.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Frederikssund Kommunes vurdering af, at områdets økologiske funktionalitet for bilag IV-arter kan opretholdes ved gennemførsel af kystbeskyttelsesprojektet. Nævnet har lagt vægt på, at der er foretaget en besigtigelse af området, og at der for så vidt angår bilag IV-arten markfirben ikke forekommer egnede ynglesteder, da diget er forholdsvis tilgroet, og at de kystnære områder oversvømmes relativt hyppigt, hvilket gør områderne uegnede til både ynglesteder og vinterrastesteder. Derudover har nævnet lagt vægt på, at der ved besigtigelsen af området, hvor etablering af diget nødvendiggør, at der skal fældes træer, ikke er fundet træer med egnede strukturer for bilag IV-arten flagermus.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 om tilladelse til det kommunale fællesprojekt om kystbeskyttelse i form af et dige ved Kulhuse Øst.

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klagen over Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 om, at etablering af kystbeskyttelsesplan ved Kulhuse Øst ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Frederikssund Kommunes afgørelse af 1. februar 2024 om, at kystbeskyttelsesprojektet ved Kulhuse Øst ikke er omfattet af krav om, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 73 af 18. januar 2024 om kystbeskyttelse m.v.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[3] Bekendtgørelse nr. 654 af 19. maj 2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår

kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

[4] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[5] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[6] Luftfoto fra 2019.

[7] Link til Kystdirektoratets højvandsstatistik fra 2024,
<https://kyst.dk/media/1ftbul3g/hoejvandsstatistikker-2024.pdf>

[8] Link til Kystdirektoratets kystplanlægger,
<https://gis.nst.dk/portal/apps/webappviewer/index.html?id=7d399b34b9ef42d7895569d0ccc0046b>

[9] Link til Miljøstyrelsens klimatilpasning- og arealanvendelsesværktøj,
<https://kamp.klimatilpasning.dk/>

[10] Link til Natura 2000-plan: [Rapport \(mst.dk\)](#).

[11] Link til Frederikssund Kommunes hjemmeside med afgørelse om at fremme projektet, <https://www.frederikssund.dk/Borger/Natur-og-trafik/Klima/Kystbeskyttelse/Digeprojekter/kulhuse>

[12] Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 6. juni 2017 med sagsnr. NMK-451-00003.

[13] Forslag nr. 100 til Lov om ændring af lov om kystbeskyttelse som fremsat den 15. november 2017, specielle bemærkninger til § 1.

[14] Forslag nr. 100 til Lov om ændring af lov om kystbeskyttelse som fremsat den 15. november 2017, specielle bemærkninger til § 1.

[15] Lovforslag nr. 37 til Lov om kystbeskyttelse, fremsat den 28. oktober 1987.

[16] "Begge love" refererer til lov nr. 53 af 10. april 1874 "den almindelige digelov" og lov nr. 235 af 12. juni 1922 "kystsikringsanlægsloven". Kystbeskyttelsesloven fra 1988 bygger på disse to love.

[17] Fra de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om kystbeskyttelse L78 som fremsat den 10. november 2016 og vedtaget ved lov nr.

1732 af 27. december 2016 om kystbeskyttelse (Forenkling af kommunernes sagsbehandling m.v.)

[18] Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 6. juni 2017 i sagsnr. NMK-451-00003.

[19] Forslag nr. 147 til Lov om miljøvurderings af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) som fremsat den 3. marts 2016, de specielle bemærkninger til § 22.

[20] Vejledning nr. 9093 af 21. februar 2024 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), Konkrete projekter, afsnit 4.5.3. Screeningsafgørelsen.

[21] Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

[22] Se bl.a. sag C-127/02 (Waddenzee, dom af 7. september 2004), præmis 45.

[23] Se sag C-127/02 (Hjerte-muslingedommen), præmis 61, og dommens punkt 4.

[24] Se bl.a. sag C-404/09, Kommissionen mod Spanien, præmis 99.

[25] Se EU-Domstolens dom af 11. april 2013 i sag C-258/11, Sweetman, præmis 48.

[26] Se EU-Domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02, Waddenzee, præmis 61, og dommens punkt 4

[27] Vejledning nr. 48 til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Miljøstyrelsen, december 2020), afsnit 9.6.3.

Lovområder:

Kystbeskyttelsesloven

Miljøvurdering af konkrete projekter